

Za dveřmi to dupalo a mlátilo, jako by se tam učil stepovat slon. Zazvonil jsem už potřetí. Po značně dlouhé chvíli přišel otevřít zpocený chlap, těžce dýchal a v ruce držel meč. Cvok, napadlo mě, rychle pryč.

„Co chcete?“

„Já jen... ale...“

„No tak, co?“

„Volal jsem kvůli tomu inzerátu.“

„Ovšem, jasně, pojdte dál.“

Překročil jsem práh netuše, že je to krok stejně pošetilý jako skok do vodopádu.

Vlastně jsem se měl chovat docela jinak, většina rozumných a cílevědomých spolužáků měla o posledních vysokolešských prázdninách zcela jasnou představu. Především je prý krajně důležité pracovat na sobě, zdokonalovat se v oboru i ve vystupování. Zcela ideální by bylo sbírat zkušenosti někde v zahraničí, navazovat známosti, obchodní styky a jiné pitomosti. Já jsem všechny podobné příležitosti ignorantsky odmítal a představoval si, že nebudu plánovat vůbec nic. Maximálně si zabalím spacák a na nějaké namátkou vybrané výpadovce budu mávat na auta, a až mi nějaké zastaví, pojedu tam, kam bude mít namířeno šofér.

Nicméně inzerát, který mi docela náhodou padl do očí, probudil mou zvědavost. Kočovná divadelní společnost Macbeth, stálo tam, hledá řidiče nákladního automobilu pro své letní turné. Značka: jižní Čechy.

Popravdě řečeno, netušil jsem, že ještě existují kočovná divadla, ale pouť herců od města k městu mi připadala docela romantická. Tak jsem tedy zavolał na příslušné telefonní číslo.

Byt vypadal jako tělocvična, na zdi ribstol, žíněnka místo postele, jen mahagonový psací stůl v rohu sem trochu nezapadal.

„Nejtěžší je hospodařit s dechem, rozumíte? Aby člověk dokázal pobíhat po jevišti a nebylo to poznat na jeho hlase.“

Moc jsem nerozuměl, ale bylo to fuk. Chlapík na okamžik zaváhal, asi přemýšlel, co má udělat s kordem, který mu evidentně překážel, pak nedbale odhodil zbraň do kouta. Plechově to zařinčelo.

„Posadte se.“

Poslechl jsem.

„Jestli si od toho slibujete nějaký peníze, tak jste na špatný adrese. Když se nám bude dařit, tak sotva vyjdeme.“

To mi vyhovovalo. Už jsem byl dost přejedený řečí o tom, jak je nutné nejdřív vydělat pořádný balík a ten pak výhodně investovat.

„Nevadí.“

„Možná někdy nebude ani na pivo.“

„Tím šoféra nevydésíte.“

„Fajn,“ řekl. „To se mi líbí. Já se jmenuju Beníšek, ale kamarádi mi říkají Ben.“

„Tomáš Hájek,“ představil jsem se a přijal nabízenou pravici.

„Prima, Tome. Co děláš a s čím už jsi jezdil?“

Řekl jsem, že mám za sebou osm semestrů strojařiny a že už si třetí rok celkem pravidelně vydělávám v holešovické pekárně při rozvozu chleba.

„Je to hrozný vstávání, ale člověk má v jedenáct šichtu z krku a celý den je před ním.“

„Dobře, budeš nás budit.“

„Ve čtyři ráno?“

„Proboha, ne! To většinou ještě bejváme vzhůru.“

Potom jsme si povídali o tom, jak společnost Macbeth vlastně vypadá. Pokud jsem si to původně představoval trochu jako cirkus Humberto, karavanu pojízdných šaten, nákladáků s kulisami a osobních aut pro přední herce, byl jsem vyveden z omylu. Jedna staříčká Avie, šest bláznů a ranec kostýmů. Víc nic.

„To je docela sympatické.“

„Ale neboj se,“ řekl Ben, „repertoár máme světovej.“

Potom, zřejmě aby dodal váhu tomu, co povídá, znovu popadl kord, začal jím divoce mávat a poskakoval po místnosti.

*„Tak klidný jsi a k ráně stálý?
Tě prošpikovat zlý mám shon.
Do boku, jater, v srdce zdali,
Aneb tvůj modrý pod kordon,
Jak pochvy cinkají din, don!
Hrot kordu mého, jen se tuž,
Jak muška lítá, rým jak zvon.
Při poslání tě bodnu už!“*

Pan Beníšek předváděl skoky, dřepy i kotrmelce a nutno říct, že skutečně začínal pořádně funět.

*„Mně chybí rým a to mě pálí,
ty couváš jak sníh v zimy skon?
Sám dáš mi rým, zrak se ti kalí,
Já odrazím kord v dobrý tón...“*

Věc byla dohodnutá a nezdálo se mi příliš bezpečné čekat až do inzerovaného poslání. Rozloučil jsem se a odešel z místnosti, kde Ben trestal imaginárního soka strašlivými útoky.

*„Teď výpad! Ukaž, jsi-li muž,
toč rožeň svůj, tys Laridon!
Při poslání tě bodnu už!“*

* * *

Vždycky jsem měl pocit, že zjara padá na vysoké školy cosi jako únava. Problémy, které by byly v zimním semestru považovány za životně důležité a zásadní, sice také exis-

tují, ale nepodaří-li se je vyřešit, nic zlého se neděje. Času dost, ono se to zvládne na podzim.

Na jaře si snad i ten nejsucharštější profesor uvědomuje, že holky odložily zimní kabáty, stromy kvetou a okny poslucháren lomcuje pověstný stříbrný vítr.

Měl jsem před sebou dvě zkoušky a pojal je trochu jako sázku do loterie – dostavil jsem se s minimálními vědomostmi. Měl jsem ale štěstí na otázky, takže mé prázdniny vypukly o dobré tři týdny dřív, než je zvykem.

„Hele, ty ses prej na tu stáž u Siemensů vůbec nehlásil?“

„Ne.“

„To nechápu. Proč?“

„V jistém věku,“ řekl jsem škrobeně, „si člověk musí vybrat obor, kterému se chce doopravdy věnovat.“

„A čemu ty?“

„Divadlu,“ prohlásil jsem. Vyvolalo to příslušný údiv, což mi umožnilo téměř důstojný odchod z posluchárny. Navíc špetka pravdy na tom tvrzení byla. Vždycky jsem těžko snášel hovory o zabedněncích technického typu, a proto jsem chtěl před partu od Macbethů předstoupit alespoň s minimálními kulturními znalostmi. Navštívil jsem pár divadelních představení, což mimochodem dost leze do peněz, a v městské knihovně jsem bez systematického výběru přečetl spoustu her. Strindberga vedle Voskovce a Wericha, Tennessee Williamse a Shakespeara, Sartra,

Camuse, Rostanda i Vratislava Blažka. Bylo to docela zajímavé, samotné scénáře se mi leckdy líbily víc než představení, která jsem viděl na jevišti. A abych se z toho přívalu vědomostí vzpamatoval, chodil jsem do hospody s kulisáky z Vinohrad, a tak jsem se dozvěděl řadu zajímavostí z jejich oboru. Například, že je značný rozdíl pracovat na levé nebo na pravé straně jeviště. Odnepaměti se totiž architektura scény buduje trochu jinak, než napovídá symetrická osa divadla, vše bývá postaveno tak, aby se nejlepší pohled nabídl z císařské, respektive z prezidentské lóže. Scénografové se tomu stále podřizují, takže zatímco kulisák na levé straně dře tak, že z něj teče pot, jeho partner naproti má dávno hotovo a klábosí s místním hasičem o fotbale.

„Vážně?“ ptal jsem se s jistou nedůvěrou.

„Na to vem jed. A můžeš objednat pivo.“

Získávání vědomostí není ani snadné, ani laciné.

V květnu hodně přšelo, ale červen byl od začátku krásný. Každé ráno jsem do Holešovic jezdil na kole, rozvážel chleba a docela si liboval. Bylo to zvláštní a trochu magické, za toho nejčasnějšího jitra už bylo venku světlo, přitom město se zdálo mrtvé a opuštěné, jako by se všichni odstěhovali na nějakou jinou planetu. Prázdné chodníky, zavřené obchody, ztichlá zaparkovaná auta. Jen semaforey blikaly do neexistujícího pouličního ruchu snad v očekávání toho, že za nějakých sto tisíc či půl milionu let se lidé

zase vrátí a město obživne. A když se náhodou probudilo dřív, člověk to mohl brát jako příjemné překvapení.

Jen málokdy jsem narazil na noční ptáky, jednou mě taková rozjařená parta dokonce zastavila, opilci se nešikovně zkoušeli projet na mém bicyklu a vesele mě lákali na další tah. Odmítl jsem a vůbec přitom netušil, že tihle kumpáni jsou členové společnosti Macbeth.

„Jeď do háje, Marhoule!“

„Nakrm smrdutej pupek velkoměsta.“

„Táhni zpátky do pekel a do podsvětí, Satane...“

Byl jsem trouba, už z použitých výrazů mě mohlo napadnout, že jsou to herci.

Každý den odpoledne jsem chodíval do starých Žlutých lázní, zatímco se méně úspěšní spolužáci horlivě připravovali k opravným zkouškám. Hrával jsem volejbal, koupal se ve Vltavě, která byla den ode dne teplejší, a zplna hrdla si užíval pohody prázdnin.

V každém člověku je však ukrytý kousek nomáda, dávného pastevce ženoucího stáda z místa na místo s nadějí, že ten další kousek země za obzorem bude lepší a šťastnější než ten, na kterém boří stan. Zkrátka jsem počítal dny na prstech a náramně se těšil na chvíli, kdy vyrazím na své první divadelní turné.

* * *